

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/572/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613235858
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7613235858.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: T. Q., bytom v U. XXX, zastúpeného JUDr. Martinom Špakom, advokátom so sídlom Spišská Nová Ves, Odborárov 49, proti žalovanej: L.. L. Q., bytom v B., F. 2, o zaplatenie 7,90 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 6. mája 2014, č.k. 12C 86/2014-25

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) uznesením zo dňa 6.5.2014, č.k. 12C 86/2014-25 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že okresnému súdu bola doručená žaloba, v ktorej žalobca žiadal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 7,90 € s príslušenstvom. Spolu so žalobou bola súdu doručená žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov, z ktorej mal za preukázané, že žalobcov mesačný príjem z predčasného starobného dôchodku je spolu 364,80 €. Mesačné výdavky vyčíslil žalobca na 33 € za elektrinu, 7 € za plyn, 90 € za teplo, 5 € za vodu, 80 € za stravu a 15 € za ošatenie. Je vlastníkom rodinného domu a tiež viacerých pozemkov. Na účte mal za posledných 6 mesiacov v priemere 1.400 €. Pôžičky poskytnuté od fyzických osôb spláca na základe výzvy, teda neuhrádza ich formou pravidelných splátok. Po citácii § 138 O.s.p. súd konštatoval, že podmienky stanovené zákonom pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov u žalobcu nie sú splnené, nakoľko hoci príjem žalobcu podľa jeho tvrdenia predstavuje mesačne sumu 364,80 €, vzhľadom na výšku poplatku za návrh vo výške 16,50 €, po jeho zaplatení nedôjde k ohrozeniu jeho životnej existencie, preto dospel k záveru, že súdny poplatok v sume 16,50 € za návrh je žalobca schopný a spôsobilý uhradiť a teda nie sú splnené podmienky pre jeho oslobodenie.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol zmeniť napadnuté uznesenie a priznať mu oslobodenie od súdnych poplatkov. Poukázal na to, že v konaniach vedených na Okresnom súde Spišská Nová Ves mu „v drvivej“ väčšine súd priznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Žalobcom navrhované skutočnosti pre oslobodenie od súdnych poplatkov boli akceptované aj Okresným súdom Košice II, Okresným súdom Bratislava IV a Okresným súdom Žilina. Odvolateľ žiadal na základe „výsledku dokazovania vo vyššie uvedených konaniach“ vyhovieť jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a dať zadosť predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Účastníci konania by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť na ich preukázanie dôkazy. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7 Cdo 42/2010. Nestotožnil sa ani s tvrdením súdu vo veci eventuálnej náhrady zaplateného súdneho poplatku neúspešným účastníkom konania, lebo súdy v tejto otázke podľa jeho názoru v rozpore so zákonom trovy konania

žalobcovi nepriznávajú, lebo tieto spory vnímajú (najmä Okresný súd Spišská Nová Ves) ako drobný spor. Tieto rozhodnutia sú predmetom preskúmania na Ústavnom súde Slovenskej republiky.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal včas žalobca (§ 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť odvolaním (§ 201 O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

V návrhu musia byť pomery účastníka dokladované:

a/ vyplneným tlačivom, ktorého vzor uverejní Ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle, alebo

b/ rozhodnutím o hmotnej núdzi podľa osobitných predpisov (§ 138 ods. 2 O.s.p.).

Z dikcie § 138 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že pre posúdenie dôvodnosti priznania oslobodenia od súdnych poplatkov sú rozhodujúce predovšetkým osobné, majetkové a sociálne pomery účastníka, ale aj výška súdneho poplatku, ktorý je povinný účastník zaplatiť a povaha uplatneného nároku. Zároveň musí byť splnená aj ďalšia podmienka, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Pomery účastníka je potrebné v kontexte tohto ustanovenia chápať ako spoločensko-ekonomické podmienky, v ktorých žije, jeho sociálne, zárobkové a majetkové možnosti (počet osôb, ktoré poplatník je povinný vyživovať, jeho oprávnené potreby - bývanie, strava, uspokojovanie bežných kultúrnych a iných hmotných potrieb, etc.). V rámci rozhodovania o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov je okrem iného potrebné prihliadať i na výšku súdneho poplatku. Výška súdneho poplatku z návrhu v predmetnom spore je reprezentovaná (najnižšou) sumou 16,50 €.

V danom prípade osobné, majetkové a sociálne pomery žalobcu tak, ako boli zistené súdom prvého stupňa, s prihliadnutím na výšku súdneho poplatku, ktorý je žalobca povinný zaplatiť v sume 16,50 €, neodôvodňujú priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov. Žalobca ani v odvolacom konaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali iným jeho osobným, majetkovým a zárobkovým pomerom, ako ich zistil súd prvého stupňa a ktoré by teda mohli mať za následok zmenu napadnutého rozhodnutia.

Zistené osobné, majetkové a zárobkové pomery žalobcu, ako sú podrobne uvedené v odôvodnení napadnutého uznesenia, umožňujú mu zaplatiť súdny poplatok vo výške 16,50 € bez toho, aby tým došlo k ohrozeniu jeho výživy a uspokojovania jeho základných potrieb, a to aj bez toho, aby sa tým dostal do stavu hmotnej núdze. Zdrojom pre zaplatenie súdneho poplatku je nielen poberaný predčasný starobný dôchodok v sume 364,80 €, ale aj finančné prostriedky, ktoré žalobca mal na účte, kde uviedol, že má priemerný zostatok okolo 1.400 €.

Súd prvého stupňa správne skúmal nielen sociálne a zárobkové možnosti na strane žalobcu, ale aj okolnosti daného prípadu a výšku súdneho poplatku.

Pozornosti odvolacieho súdu neušli ani majetkové pomery žalobcu, a to vlastníctvo rodinného domu, ktorý je zapísaný na LV č. XXX kat. úz. U., pozemkov vedených na LV č. XXX pre kat. úz. K. nad W. a ďalších nehnuteľností vedených na LV č. XX, č. XXX, č. XXXX, č. XX, č. XXX, č. XXXX, č. XXX, č. XXXX, č. XXX, č. XXXX, č. XXX, č. XX, v kat. úz. U.. Odvolací súd zohľadnil aj vlastníctvo nehnuteľností žalobcu bez ohľadu na to, na aký účel predmetné nehnuteľnosti slúžia, pretože vlastníctvo k nehnuteľnostiam má vplyv na celkové majetkové pomery žalobcu, ako aj na celkový jeho životný štandard.

Odvolačiemu súdu sa žiada poznamenať, že právo na spravodlivý súdny proces neobsahuje aj právo na vyhovujúce rozhodnutie o procesnom návrhu účastníka na priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu. Hoci článok X ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne garancie v konaní pred ním, nezaručuje mu aj právo na bezplatné súdne konanie. V nesúlade s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je taká úprava, ktorá pre súdne konanie, v ktorom sa rozhoduje o občianskych právach alebo záväzkoch, stanovuje súdne alebo iné poplatky. Ústava Slovenskej republiky vo svojom článku 46 ods. 1 negarantuje právo na bezplatné súdne konanie, a preto za nesúladnú s týmto článkom Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať takú právnu úpravu, ktorá podmieňuje súdnu alebo inú ochranu uhradením súdneho alebo iného poplatku (viď PL ÚS 38/1999, etc.).

Nepatričné sú námietky žalobcu, že niektoré okresné sudy mu priznávajú oslobodenie od súdnych poplatkov, lebo rozhodnutia, ktorými sudy priznajú oslobodenie od súdnych poplatkov žalobcovi, neobsahujú odôvodnenie, a tak z nich nie sú známe ani dôvody, pre ktoré sudy tak rozhodovali.

Z týchto dôvodov, ako aj z dôvodov, ktoré obsahuje uznesenie súdu prvého stupňa, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje, odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.